

Noua programă școlară

Educație plastică

clasa a V-a

”Timpul schimbă florile câmpului, dar nu poate schimba strălucirea aurului din adâncuri.”

Nicolae Iorga

Prezentare

Disciplina *Educație plastică* își propune să cultive **sensibilitatea, creativitatea în scopul comunicării prin artă** și asigură premisele unui transfer al achizițiilor dobândite către celelalte discipline și în viața socială.

Demersul didactic promovat de programă contribuie la profilul de formare al absolventului de gimnaziu prin utilizarea mijloacelor specifice disciplinei:

- conștientizarea participării plenare prin cultivarea sensibilității,
- extinderea **posibilităților de comunicare cu ajutorul imaginii**,
- apelul la trăirea și exprimarea artistică liberă și creativă,
- valorificarea **învățării în proiecte și produse cu sens** pentru elev.

Competențe generale

Competențele generale ale noii programe **sunt regândite** sub un alt unghi. În mare parte păstrate, conținuturile sunt modelate de acestea prin prisma **observării și înțelegerii imaginii vizuale**, a **conștientizării mesajului visual** cât și **dezvoltarea abilităților** practice și ideatice **de comunicare** prin imagine.

Competențe generale

- 1. Receptarea** cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic-vizuale în scopul formării culturii artistice de bază
- 2. Utilizarea de instrumente și tehnici** variate specifice artelor vizuale plastice și decorative
- 3. Exprimarea** ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic-vizual în contexte variate

Organizarea programei

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază

Clasa a V-a
1.1. Conștientizarea existenței unui mesaj transmis prin limbaj artistic <ul style="list-style-type: none">
- exerciții de concentrare a atenției asupra unei lucrări de artă pentru a percepe ceea ce aceasta comunică
- activarea percepției simultane asupra imaginii în ansamblul ei
- exerciții de parcurgere a drumului compozițional
- identificarea componentelor imaginii
1.2 Observarea elementelor de limbaj în lucrări de artă și în compoziții proprii <ul style="list-style-type: none">
- exerciții de observare a prezenței și a rolului elementelor de limbaj plastic în lucrări de artă
- discutarea expresivității limbajului în lucrările proprii
1.3 Observarea diferențelor între forme de comunicare artistică, plastică și decorativă, care apar de-a lungul timpului, în diferite culturi <ul style="list-style-type: none">
- vizionarea unor imagini și/ sau filme care prezintă creații specifice diferitelor culturi
- susținerea unor discuții pe teme date
- realizarea de schițe după imagini

Competența generală

Competențe specifice

Exemple și sugestii de activități de învățare

Competențe specifice

- 1. Receptarea** cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază
  - 1.1. Conștientizarea existenței unui mesaj** transmis prin limbaj artistic
  - 1.2 Observarea elementelor de limbaj** în lucrări de artă și în **compoziții proprii**
  - 1.3 Observarea diferențelor între forme de comunicare artistică**, plastică și decorativă, care apar de-a lungul timpului, în diferite culturi

Competențe specifice

2. Utilizarea de instrumente și **tehnici variate** specifice artelor vizuale, plastice și decorative

2.1. **Utilizarea adecvată a diferitelor instrumente,** materiale și tehnici specifice artelor vizuale, plastice și decorative

2.2. **Explorarea registrului expresiv** al limbajului plastic **utilizând tehnici specifice**

Competențe specifice

3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate

3.1. Crearea de produse artistice

3.2. Implicarea în evenimente culturale școlare și extrașcolare care valorifică artele vizuale

Conținuturi

Noile conținuturi se referă la un nou mod de percepere și înțelegere a mesajului vizual și **pune accenul pe învățarea prin experiment.**

Ca o consecință directă, Capitolul 4 al programei este dedicat în totalitate acestei idei de implicare totală a elevilor în crearea unor lucrări plastice proprii, văzute ca produse artistice, în concursuri sau evenimente culturale.

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Limbajul plastic	<p>Prezentarea domeniului artelor plastice: ramuri, genuri, spațiul plastic</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punct, linie, pată, formă bi și tridimensională, culoare, valoare. Culorile spectrului solar. Clasificarea culorilor- conform teoriei constructive despre culoare (culori primare,binare de gradul 1 și 2, calde și reci, culori complementare) și non-culori</p> <p>Amestecuri cromatice și acromatice; nuanțe și griuri</p> <p>Efectele emoționale ale acordurilor de culori</p> <p>Contrastele valorice între lumină și umbră</p>
Noțiuni de cultură artistică	<p>Vedere de ansamblu asupra istoriei artei universale; periodizare (pe continente și milenii)</p>

* Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice.

Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Tehnici specifice artelor plastice	Materiale și tehnici de lucru (în prezent și de-a lungul timpului) Desenul în creion, cărbune. Pictura în culori de apă. Tratarea picturală. Modelajul în lut. Activarea simțurilor prin materialele din care sunt făcute obiectele de artă asupra privitorului. Experiențe cu diferite materiale și tehnici
Compoziția plastică	Despre imaginea plastică. Imaginea plastică bidimensională, plană. Noțiuni de compoziție. Compoziția liberă. Unitatea compoziției Compoziții cu dominantă verticală, orizontală, oblică. Organizarea spațiului plastic închis sau deschis prin linie și pată Centrul de interes
Proiecte și evenimente	Mapa de lucrări Vizite în atelierele unor artiști. Comentariu de artă

Sugestii metodologice

Subiectul aplicativ este pretext al temei plastice.

Se va urmări atât **înțelegerea** conceptelor, cât **și utilizarea** practică a acestora.

Se vor dezvolta **competențe de susținere orală a lucrărilor proprii.**

Prezentarea noțiunilor de istorie a artelor într-o abordare diferită, contextualizată va stârni interesul elevilor, care vor fi antrenați în **călătorii virtuale** și încurajați să se exprime prin imagini, cât și al profesorilor, care au oportunitatea de a valorifica metodele moderne de predare, folosind alături de bibliografia clasică, mijloacele informatice.

Sugestii metodologice

Dobândirea competențelor generale și specifice stabilite în programă se realizează prin **activități predominant practice**. În cazul activităților practice este recomandată **utilizarea tehnicilor specifice artelor plastice** (tehnica picturii, graficii și modelajului) precum și a **tehnicilor IT, respectiv generarea și procesarea de imagini computerizate, fotografie și film digital**, în funcție de resursele unității școlare

Sugestii metodologice

Conținuturile noi pot fi predate atât prin strategii tradiționale cât și moderne din care amintim: strategii interactive care promovează o învățare activă, de grup; strategii centrate pe elev, strategii care să corepundă nevoii de răspuns diferențiat la reacția elevilor.

Deasemenea se pot aborda conținuturile și prin strategii nealgoritmice, euristice sau mixte, rămânând la latitudinea profesorului alegerea celei mai potrivite metode.

Evaluarea

Este recomandată cu prioritate **abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare**. Astfel, sunt potrivite metode precum: urmărirea progresului personal, observarea sistematică, autoevaluarea, interevaluarea, realizarea de proiecte care să valorifice achizițiile copiilor, dar să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, adaptate vârstei, construirea de portofolii sau mape de lucrări.

Se recomandă **evaluarea lucrărilor pe baza unor criterii specifice, cunoscute de către elevii** sau pe baza unor grile de evaluare care urmăresc procese de realizare a unui produs final pe o perioadă mai mare de timp.

“Încă din antichitate Platon și Aristotel consideră experiența o cale de acces la realitatea sensibilă, Hegel considerând experiența ca mișcarea spiritului însuși ce se produce în manifestările sale prin și pentru conștiință.”

Marius Eremia Popa